

**A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!**

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, **2009. év szeptember hó 29. napján** megtartott nyilvános fellebbezési tárgyaláson meghozta a következő

***v é g z é s t:***

A vesztegetés büntette és más bűncselekmény miatt az I. r. vádlott és társa ellen folyamatban lévő büntetőügyben a Fejér Megyei Bíróság B.313/2007/13. számú ítéletét ***I. r. és II. r. vádlottakkal*** szemben ***helybenhagyja.***

A másodfokú eljárás során felmerült 15.000,- (tizenötezer) forint bűnügyi költség az ***államot terheli.***

A végzés ellen ***további fellebbezésnek nincs helye.***

***I n d o k o l á s:***

A Fejér Megyei Bíróság a hatályon kívül helyezést követő megismételt eljárásban - korábban az ügyben a Fejér Megyei Bíróság B.70/2006/8. számon 2007. március 22. napján hozott felmentő ítéletet, melyet a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2.Bf.174/2007/6. számú, 2007. október 16. napján kelt végzésével eljárási szabálysértésre alapítottan hatályon kívül helyezett - a B.313/2007/13. számú 2008. május 5. napján kihirdetett ítéletével ***I. r. vádlottat*** az ellene a Btk. 250. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő vesztegetés büntette és a Btk. 276. § szerint minősülő magánokirat-hamisítás vétsége; míg ***II. r. vádlottat*** az ellene a Btk. 253. § (1) és (2) bekezdés szerint minősülő vesztegetés büntette és a Btk. 276. §-ába ütköző magánokirat-hamisítás vétsége miatt emelt vád alól felmentette megállapítva, hogy a felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

A felmentés indoka a közélet tisztasága elleni bűncselekmények tekintetében a bizonyítottság, míg a közbizalom elleni cselekmények vonatkozásában a bűncselekmény hiánya volt.

Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész mindkét vádlott terhére a felmentő rendelkezéseket sérelmezve, a bűnösség megállapítása és végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása végett jelentett be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a ***BF.500/2008/1.*** számú átiratában az ügyészi fellebbezést módosított tartalommal tartotta fenn; a magánokirat-hamisítás vétségének vádja alóli felmentetést már egyik vádlott vonatkozásában sem támadta.

Ugyanakkor a vesztegetés büntetével kapcsolatos részében - egyezően az első fokon eljáró ügyész által írásban igen részletesen megindokoltakkal - bűnösség megállapítását és büntetés kiszabását indítványozta.

A fellebbviteli főügyészségi álláspont szerint az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok megtartásával folytatta le a bizonyítást, s annak eredményeként kellően megindokolt mérlegeléssel állapította meg ítéletének tényállását. A megalapozott, s így a felülbírálat során a másodfokú eljárásban is irányadó tényállásból azonban a vádlottak szándékára, tudattartamára az elsőfokú bíróság által levont jogi következtetések tévesek.

A körülményekből ugyanis a logika szabályai alapján okszerűen következik, hogy a két vádlott tudatában volt annak; hogy az 1-es számú okmányiroda nem illetékes a Toyota autókereskedés által forgalmazott gépkocsik átíratására. Csak ez indokolhatta, hogy egyrészt az autókereskedő cége által forgalmazott gépjárműveket korábban máshol átírató II. r. vádlott, másrészt a polgármesterként, mint a működési területén eljáró felelős vezető I. r. vádlott között előzetes megbeszélésre került sor a jegyző jelenlétében; majd azt, hogy e megbeszélés eredményét a jegyző utóbb az okmányiroda vezetőjével közölte, minek következményeként ezután az illetékesség vizsgálata nélkül történtek meg a gépjármű-átírások.

Hasonlóan: az életszerűség és a logika szabályai alapján arra vonható következtetés, hogy a vádlottak megállapodtak abban, miszerint a 1-es számú Okmányiroda illetékesség hiányában intézi a Toyota Kft. ügyeit, s ennek fejében a Kft. havi rendszerességgel előre kikötött összegű pénzt utal át a Közalapítványon keresztül. Ezt igazolja, hogy a Kft. és a Közalapítvány együttműködéséről is a fenti megbeszélésen született megállapodás; arról leiratban az I. r. vádlott tájékoztatta is a polgármesteri hivatal pénzügyi főelőadóját; végül hogy a Kft. által havonta fizetendő összeg független volt jogcímként szereplő hirdetések tényleges megjelenésétől, a közalapítvány által e formában nyújtott szolgáltatás értékétől.

Összességében a vádlottaknak a vád szerinti korrupciós cselekményekben történő marasztalását, s emiatt végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetés és pénzmellékbüntetés kiszabását, és a bűnügyi költség megfizetésére való kötelezést, végül I. r. vádlottal szemben vagyonelkobzást indítványozott.

A másodfokú bíróság tárgyalásán a II. r. vádlott a korábban előadottakat fenntartva úgy nyilatkozott, hogy több helyi lapban hirdettek; az 2-es, a 3-as és a 4. számú okmányirodában is végeztettek járműátíratást, de a 1-es számú iroda volt a telephelyükhöz legközelebb. Régi vágású üzletemberként tartotta - s tartja ma is - fontosnak a személyes találkozást a vele kapcsolatba kerülő szerv, szervezet felelős vezetőjével az együttműködés kezdetén; ilyen célból találkozott - mintegy köszöntés formájában - egyetlen alkalommal I. r. vádlottal. Az illetékességi szabályoknak nem volt ismeretében, az azoknak való megfelelés számára semmi nehézségbe sem ütközött volna.

Sérelmezte a jelen büntetőeljárás tényét, s ez utóbbi kijelentéséhez I. r. vádlott - nemzetközi szervezetben betöltött tisztségére utalva - ugyancsak csatlakozott.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség képviselője a másodfokú tárgyaláson az írásbeli indítványában foglaltakkal egyezően a vádlottak büntetőjogi felelősségének megállapítását, büntetés kiszabását indítványozta.

Az I. r. vádlott védője az elsőfokú ítélet teljes körű helybenhagyására tett indítványt, annak helyes indokai alapján.

A II. r. vádlott védője - írásban is csatolt perbeszédében - az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Utalt arra, hogy egyes szakterületeknek - legyen az polgármesteri hivatal vagy autókereskedő kft. - éppen azért van saját felelősük, mert a működés adott részletszabályait nekik kell ismerniük és alkalmazniuk. Márpedig az illetékességi szabályokkal még a kft. - éppen e célból alkalmazott - gépjármű-ügyintézője sem volt tisztában; hogyan kérhető az számon, így a kft. vezetőjétől, azaz a II. r. vádlottól. Amennyiben az illetékesség kérdése felmerült volna, az egy meghatalmazással egyszerűen megoldható lett volna.

Természetes, hogy II. r. vádlott informálódott a 1-es számú okmányiroda fogadókészségéről, hiszen ha a meg növekedett munkateher az ügyintézés lelassulását eredményezte volna, úgy nem lett volna értelme ehhez az irodához fordulni.

A közalapítványhoz befolyt hirdetési díj volumene - összevetve például egy televíziós hirdetés percdíjával - jelentősnek nem mondható, a pár-tízezer forintos összeg már egy-két eladott új autó garanciális szervizdíjából is megtérül.

Összességében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását.

Az I. r. és a II. r. vádlott az utolsó szó jogán nyilatkozni már nem kívánt.

A vádlottak terhére bejelentett fellebbezés nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet és a megelőző eljárást a Be. 348. § (1) bekezdése szerint felülbírált.

Ennek során először az eljárási szabályok megtartását vizsgálta, és megállapította, hogy a Fejér Megyei Bíróság a megismételt elsőfokú eljárásban a perrendi szabályok maradéktalan betartása mellett folytatta le a bizonyítási eljárást, az így beszerzett bizonyítékokat a logika szabályainak megfelelően értékelte, ítéletének indokolásában irathűen felsorolta, a mérlegelésének eredményeként kialakított álláspontját kellően megokolta.

Megjegyzzi az ítéltábla, hogy a történések ténybeli megállapítását jogorvoslat nem is támadta.

Az ítéltábla az elsőfokú ítélet 8. oldalának első bekezdésében megállapítottakat annyiban pontosítja, hogy - amint az a 9. oldal negyedik bekezdésének helyes adatából is következik - az xy 2001. januárjától 2003. áprilisáig volt a 1-es számú Önkormányzat jegyzője [nyomozati iratok IV. kötetében a 2231. oldal adata].

A Fejér Megyei Bíróság ítélete a Be. 351. § (2) bekezdésben írt hibáktól mentes, megalapozott, ezért a felülbírálat alapját képezi. Az irányadó tényállásból a megyei bíróság okszerű következtetéssel jutott arra az álláspontra, hogy a vádlottak terhére a vád szerinti korrupciós bűncselekmény nem - de más bűncselekmény sem - állapítható meg, ezért felmentésük a fellebbezéssel érintett részben bizonyítottság hiányában helyes és törvényes.

Ennek előrebocsátása azért is indokolt, mivel a felülbírálat súlypontját a másodfokú eljárásban a jogi megítélés képezte.

Egyrésztől sarkalatos kérdése az ügynek az okmányiroda illetékességi körére vonatkozó vádlotti tudattartalom.

E vonatkozásban a rendelkezésre álló adatokat körültekintően vizsgálta és az elsőfokú bíróság annak eredményét értékelte; s az ítéletében hivatkozottakon túli további adatok, tények csak a bizonytalanságot növelik.

Az kétségtelenül igaz, hogy - amint arra az ügyészi fellebbezés is hivatkozik - a jog nem tudása a büntetőjogi felelősség alól nem mentesít. Az viszont kiemelten vizsgálendő, hogy a jog ismerete milyen szinten és mélységben várható, várandó el a jelen ügy egyes vádlottaitól.

Az okmányirodák létrehozásával a korábbtól merőben eltérő új jogi helyzet állt elő.

Amint azt dr. ... vallomása kapcsán az elsőfokú ítélet irathűen rögzíti is [9. oldal utolsó bekezdése], az Okmányirodák kijelöléséről és illetékességi területéről szóló 256/2000.(XII.26.) Korm. rend. 2/A.§-a szerint okmányiroda létesítésének jogát pályázat útján lehetett elnyerni, és az adott időszakban lebonyolított ügyiratok száma alapján illette meg az önkormányzatot a központi költségvetésből normatív támogatás. Az elintézett ügyek számának növekedésével így a központi támogatás is nőtt; s mivel valamennyi egyező adat szerint az 1-es számú okmányirodán - szemben más irodákkal - az ügyintézés rövid időn belül és panaszmentesen történt meg, így l. r. vádlottnak az okmányiroda forgalmának növelésére irányuló tevékenysége önmagában korántsem valamiféle korrupciós magatartásként, hanem éppen az általa képviselt és vezetett önkormányzat érdekében kifejtett magatartásként értékelhető.

A kérdéses vád szerinti megbeszélésen a két vádlotton kívül az egyező adatok szerint az akkori jegyző, xy vett még részt.

Márpedig valamennyi jogszabályhely az okmányirodákkal összefüggésben a jegyzőt nevesíti, jogokkal és kötelezettségekkel őt ruházza fel. Így a 256/2000.(XII.26.) Korm. rend. 1.§ (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat jegyzője a polgármesteri hivatal részeként működtetett okmányiroda útján végzi a jogszabályban hatáskörébe utalt okmányokkal kapcsolatos feladatait. Ilyen feladat a Közúti közlekedés nyilvántartásáról szóló 1999. évi LXXXIV. Törvény 5.§ (1) bekezdés b) pontja szerint a jármű tulajdonjogát igazoló hatósági okmány (törzskönyv) kiállítása és ügyfél részére történő kiadása, mely a települési önkormányzat jegyzőjének a feladata. Végül a Közúti közlekedési igazgatási

feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 35/2000.(XI.30.)BM rend. 1.§ (1) bekezdés a) pontja szerint hatósági ügyekben első fokon a települési önkormányzat jegyzője jár el.

Szem előtt tartva a vádhoz kötöttség Be. 2.§ (3) bekezdésében írt alapelvét - bár megjegyzendő, hogy xy a jelen ügynek gyanúsítottja volt [nyomozati iratok IV. kötet 2517. oldala], vele szemben azonban a nyomozás megszüntetésre került [ugyanezen nyomozati kötet 2599. oldala] - rögzíthető a fentiek alapján, hogy éppen a megbeszélésen ugyancsak jelen lévő jegyző feladata lett, lehetett volna - ha ez kérdésként egyáltalán felmerül - a Toyota Kft. hatósági ügyintézésével kapcsolatos bármely aggály felvetése, ezzel kapcsolatos kérdés megválaszolása. Ilyen aggály, kérdés - konkrétan az illetékesség esetleges hiányának - felmerülésére azonban semmiféle adat nincs; sőt ha lenne is a vádlottak oldalán, úgy éppen a jegyzőnek lett volna kötelessége a Helyi Önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. Törvény 36.§ (3) bekezdése alapján jelezni a polgármesternek, ha az ő döntésénél jogszabálysértést észlel.

A rendelkezésre álló bűnügyi iratokból kitűnően ilyen adat azonban nem volt, és korántsem feltétlenül valamilyen bűnös ok, magatartás következményeként. Az okmányiroda illetékességét ugyanis nem csupán a járműforgalmazó telephelye, székhelye alapozhatja meg, hanem akár a másik ügyfél - azaz a vevő - lakóhelye, tartózkodási helye is, avagy bármelyikük meghatalmazottjának lakóhelye, székhelye, telephelye [256/2000.(XII.26.) Korm. rend. 2.§ (1) és (2) bekezdése]. Márpedig minden alapot nélkülöz annak feltételezése, hogy a két vádlott között már maga a megbeszélés, majd azon létrejött megállapodás annak tudatában történt volna, mert előre tudták: sem valamely meghatalmazott, sem pedig a vevő személye nem fogja soha az 1-es számú okmányiroda illetékességét megalapozni, s ezért korrupciós kapcsolat szükséges a hivatali ügyintézéshez.

Az iratoknál elfekszik olyan bizonyítási anyag, mely erősíti a II. r. vádlottnak arra vonatkozó előadását; hogy semmi nehézségbe nem került volna valakit meghatalmaznia a kft-nek, ha az illetékesség kérdése a számukra felmerül. A vádbeli időszakban ugyanis a Bt-t - baráti alapon - az 1-es számú lakos képviselte oly módon, hogy évi egy meghatalmazást leadott az okmányirodán [nyomozati iratok IV. kötetének 2277, 2483-2505.oldala].

Másik, a vádhatóság által hivatkozott bizonyíték-kör az 1-es számúért Közalapítvány számlájára utalt, hirdetésekkel kellően nem ellentételezett összegek megítélése.

A nyomozati iratok között [III. kötet 1991. oldala] találhatóak a „1-es számú Hírek” megnevezésű helyi lapnak a Közalapítvány által a vádidőszakban kiadott példányai. Az egyes lapszámok a helyi lakosságot érintő, érdeklődésére számot tartó aktuális információkat tartalmazzák, általában az utolsó oldalon olvashatók a - nem ritkán ismétlődő tartalmú - hirdetések.

A Közalapítvány pénzforgalmáról, szerény bevételeiről a nyomozati iratok II. kötetének 895. oldalától állnak rendelkezésre adatok; a fentebb hivatkozott helyen lévő, 2004. május-júniusi közös lapszám 6. oldalán pedig olvasható a Közalapítvány

mérlegéről szóló közlemény. A 2003-as év 464.000.-Ft hirdetési bevételéből 327.000.-Ft autós hirdetésekéből származik [nyomozati iratok IV. kötet 2143. oldala]. Mindezek alaposnak mutatkozik az a - semmilyen más bizonyítékkal meg nem kérdőjelezett - vádlotti hivatkozás, hogy „1-es számú Hírek” időszaki lap kiadása a közérdeket szolgálta, a lapkiadást döntően az alapítványba befolyt hirdetési összegek tették lehetővé, mely összegek az egyes autóforgalmazók, mint hirdetőik esetében jelentősnek nem mondhatók.

Vizsgálni kell ezért, hogy a két vádlottnak a közalapítvány javára meghatározott havi összeg hirdetés címén történő fizetésére vonatkozó megegyezése - a fentiekben kifejtettekre tekintettel is - büntetőjogi bizonyossággal csak és kizárólag korrupciós kapcsolatot leplező színlelt szerződés volt-e, lehetett-e.

A jelen ügyben folytatott széleskörű nyomozás feltárta, hogy a 1-es számúért Közalapítvány a vádbeli időszakban több autóforgalmazó céggel is állt pénzbefizetési-hirdetési kapcsolatban [nyomozati iratok II. kötet 1149-1151. oldala]. A Kft., valamint az „1-es számú Hírek” szinte valamennyi lapszámban hirdető 2000 Kft. nem képezte a vizsgálat tárgyát, így sem nem állítható, sem nem cáfolható, hogy esetükben a hirdetési összegek valamely jogellenes hatósági tevékenység ellentételezéséül szolgálhattak.

A 2001. Kft. (Kft.) ezzel szemben részletes vizsgálat tárgya volt annál is inkább, mivel a Toyota Kft.-vel azonos nagyságrendben fizetett hirdetési díjat, s a hirdetések megjelenése is ugyanolyan arányban maradt el a befizetett díjtól. E Kft. vonatkozásában viszont nyomozást megszüntető határozat született [nyomozati iratok IV. kötet 2593. oldala] arra figyelemmel, hogy e kft. egyetlen gépjármű tulajdonjogát sem íratattatta át az 1-es számú Okmányirodában.

Mindez viszont azt eredményezi, hogy korántsem állítható, hogy a közalapítvány javára történő, hirdetési címen történt befizetések - amely a fentiek alapján gyakorlatnak minősült, ám a további esetekben a büntetőjogi értékelhetőség nem volt igazolható - minden más lehetőséget kizáróan csak és kizárólag korrupciós kapcsolatot leplezhetett a két vádlott között.

Az ügyben kétségkívül merültek fel aggályos körülmények: ilyen az átíratási lehetőségéről és az alapítványi befizetésről való megegyezés egybeesése; a tanúnak címzett leirat ténye és tartalma; az ellentételezés nélküli újabb és újabb hirdetési összegek átutalása; valamint hogy az okmányiroda tevékenysége miatt többek ellen büntetőeljárás indult, s az elsőfokú ítéletben hivatkozott további ügy jelenleg is folyamatban van.

Ez azonban csak ahhoz elégséges, hogy I. r. vádlottnak az ellene a Btk. 250. § (1) és (3) bekezdés szerinti vesztegetés büntette; míg II. r. vádlottnak az ellene a Btk. 253. § (1) és (2) bekezdés szerinti vesztegetés büntette miatt emelt vád alóli felmentésére - ahogyan az az elsőfokú bíróság által történt - bizonyítottság hiányában kerüljön sor.

Vizsgálta a másodfokú bíróság, hogy a vesztegetés büntettének hiányában esetlegesen más bűncselekmény - a Btk. 225.§ szerint hivatali visszaélés büntette - a vádlottak terhére megállapítható-e. Tekintve azonban, hogy ez utóbbi célzatos bűncselekmény, s ilyen célzatra a fentiek szerint következtetés nem vonható, a tényállásban írt magatartás ekként sem értékelhető. A másodfokú bíróság utal arra, hogy egyrészről a vád kötelesség-szegésként nem a soron kívüli ügyintézés tényét rótta az I. r. vádlott terhére, másrészt erre adat sincs.

Utal még a jelen ügygel kapcsolatban a másodfokú bíróság a Legfelsőbb Bíróságnak egy eseti döntésében a hivatali bűncselekményekkel kapcsolatban kifejtett álláspontjára.

Eszerint az általános büntetőjogi felfogás az ilyen típusú jogsértések közé csupán az immorális, a hivatalos személy lehetőségeit visszaélésszerűen kihasználó, kötelességeit visszaélésszerűen megszegő elkövető magatartását emeli. Nyilvánvalóan nem sorolható ezek közé az a jogilag téves döntés, amelyet az elkövető az egész hivatali apparátus tudomásával, egyetértő közreműködésével valósít meg. Az ilyen típusú téves jogalkalmazás nem kívánatos, de elkerülhetetlen velejárója az állami szervek működésének, ezért megítélésében a büntetőjogi szempontokat különös óvatossággal, gondossággal kell vizsgálni [EBH. 2001. 392.].

A fentiekben részletesen kifejtettekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban II. r. vádlott kirendelt védőjének eljárása folytán felmerült bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezés a Be. 381. § (1) bekezdésén, valamint a Be. 339.§ (1) bekezdésén alapul.

Az ítélet ellen a további fellebbezés lehetőségét a Be. 386. §-a zárja ki.

***Budapest, 2009. év szeptember hó 29. napján***

***Dr. Tóth Éva s.k.  
a tanács elnöke***

***Dr. Székely Ákos s.k.  
előadó bíró***

***Dr. Mató Ágnes s.k.  
bíró***

A Fejér Megyei Bíróság B.313/2007/13. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 1.Bf.222/2008/7. számú végzése folytán I. r. és II. r. vádlottakkal szemben jogerős!

***Budapest, 2009. év szeptember hó 29. napján***

***Dr. Tóth Éva s.k.***

*a tanács elnöke*

*Kiadmány hitelül:  
bíróági ügyintéző*